

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

Остапець Ю. О./

19 червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ
(METHODOLOGICAL APPROACHES IN MODERN POLITICAL SCIENCE)**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Політологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська, англійська

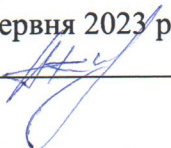
Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методологічні підходи сучасної політичної науки**» (**Methodological approaches in modern Political Science**) для здобувачів вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки 052 Політологія освітньої-професійної програми «Політологія».

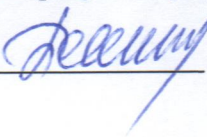
Розробник:

Вегеш І.М., кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології і державного управління протокол № 14 від 27 червня 2023 р.

Завідувач кафедри Ключкович А.Ю.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук протокол № 8 від 29 червня 2023 р.

Голова методичної комісії факультету Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 3 (I семестр), 4 (II семестр)	Рік підготовки:		
Загальна кількість годин – 90 (I семестр), 120 (II семестр)	1	1	
Кількість модулів – 2	Семестр:		
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 – 1 семестр, 2,8 – 2 семестр аудиторних – 1 (1 семестр), 1,8 – 2 семестр самостійної роботи студента – 1 (1 і 2 семестр)	I	II	III
	Лекції:		
	20	28	16
	Практичні (семінарські):		
	16	20	8
Вид підсумкового контролю: іспит.	Індивідуальна робота (курсіві):		
	-	-	-
Форма підсумкового контролю: усна.	Самостійна робота:		
	54	72	186

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Методологічні підходи сучасної політичної науки» (Methodological approaches in modern Political Science) є вивчення основних концептуальних підходів до вивчення процесів, явищ, інститутів та особливостей політичної реальності.

Завдання навчальної дисципліни:

1. ознайомити здобувачів вищої освіти з об'єктом, предметом. Методикою та специфікою вивчення предмету «Методологічні підходи сучасної політичної науки»;
2. охарактеризувати основні історичні періоди та напрямки становлення методологічних підходів політичної науки;
3. розкрити зміст основних категорій у структурі теоретико-методологічних підходів новітньої політології;
4. проаналізувати основні положення фундаментальних методологічних підходів політичної науки ХХ – поч. ХХІ ст.;
5. окреслити специфіку застосування новітніх методологічних підходів при дослідженні сучасної політологічної проблематики;
6. розкрити міждисциплінарну багатогранність теоретико-методологічних підходів у дискурсі сучасної політичної науки;
7. проаналізувати ключові тенденції розвитку сучасної політичної теорії.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.

2) Загальні компетентності:

- ЗК-02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК-04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК-05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК-06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК-07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- ЗК-08. Здатність спілкуватися іноземною мовою у процесі професійної та наукової комунікації.
- ЗК-11. Здатність комунікувати з представниками інших професійних груп різного рівня та громадськістю.
- ЗК-12. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

3) Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК-03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- СК-04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- СК-05. Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- СК-06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

- СК-07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- СК-08. Вміння застосовувати під час дослідницької та практичної діяльності модерні та постмодерні теоретичні і методологічні підходи до розуміння сутності та аналізу різних рівнів політичної сфери.
- СК-15. Спроможність застосовувати методики аналізу великих масивів інформації, політичної діагностики загалом для оцінки, прогнозування, моделювання розвитку різних рівнів політичної сфери.
- СК-16. Дотримання етичних засад у професійній політико- управлінській, консалтинговій, аналітичній, дослідницькій діяльності, здатність формувати та просувати політичний імідж.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення навчальної дисципліни «**Методологічні підходи сучасної політичної науки**» (**Methodological approaches in modern Political Science**) повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	ПРН-02.
Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології.	ПРН-03.
Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.	ПРН-04.
Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.	ПРН-08.
Враховувати у дослідницькій та практичній діяльності особливості політичної, та громадянської культури, ідентичності осіб та спільнот, ментальні, соціально-політичні та інші передумови, які сприяють формуванню консервативних та популістських тенденцій у політиці.	ПРН-16.
Здійснювати інформаційно-аналітичну, консалтингову, експертну діяльність, володіти навичкам політичної діагностики, прогнозування та моделювання, враховуючи міжнародний та регіональний контекст.	ПРН-17.
Збирати, обробляти, аналізувати, інтерпретувати великі масиви даних про політичні та соціальні процеси та явища в Україні та у міжнародному вимірі, використовувати різні види писемних, візуальних джерел, аудіо записів для політологічного аналізу.	ПРН-18.
Застосовувати сучасні технології розробки, включно використання сучасних інформаційних систем та мереж у наукових дослідженнях та практичній політиці для здійснення моніторингу соціально-політичної стабільності у громадах, регіонах України та Центральної Європи загалом.	ПРН-19.
Дотримуватися етичних засад у професійній діяльності та у громадсько-політичному житті, під час міжособистісної та ділової комунікації з представниками наукових, політичних, управлінських, громадських, національно-культурних, релігійних організацій і спільнот, спроможність до дій в межах етики професійних відносин, толерантне ставлення до інших думок та позицій.	ПРН-21.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Методологічні підходи сучасної політичної науки» (Methodological approaches in modern Political Science):

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Розуміти передумови виникнення та особливості застосування методологічних підходів сучасної політичної науки.	ПРН-02.
Вміти працювати з іноземними джерелами, в яких розкрито специфіку застосування методологічних підходів зарубіжної політичної теорії.	ПРН-03.
Вміти аналізувати політичні процеси, розуміти фактори, які їх обумовлюють та впливають на їхній розвиток.	ПРН-04.
Вміти розробляти проекти з політологічної проблематики із врахуванням сучасних методологічних підходів.	ПРН-08.
Розуміти контекст політичної культури суспільства, особливостей формування політичної свідомості при здійсненні дослідницької та практичної діяльності.	ПРН-16.
Вміти обробляти соціально-політичну інформацію та надавати їй експертну оцінку.	ПРН-17.
Вміти працювати із різними джерелами інформації та прогнозувати основні тенденції розвитку політичної сфери України та зарубіжних країн.	ПРН-18.
Вміти застосовувати методологічні підходи сучасної політичної науки при аналізі соціально-політичної стабільності в Україні та країнах Центральної Європи.	ПРН-19.
Засвоїти основні засади професійної етики політолога як науковця, що опирається на широку методологічну базу.	ПРН-21.

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- іспит;
- контрольна робота;
- відповіді на практичних заняттях;
- індивідуальна робота у формі аналітичного есе;
- презентація результатів індивідуальної роботи здобувача.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні відповіді на практичних заняттях, написання аналітичного есе, письмове тестування з теми.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит.

Семестр I

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	50 балів	100 балів
10	10	10	10	10	x	x	x	x		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	50 балів	100 балів
x	x	x	x	x	13	13	10	14		

Семестр II**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)**

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	50 балів	100 балів
15	50	20	x	x	x		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	50 балів	100 балів
x	x	x	15	50	20		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни**Семестр I**

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Разом за два модулі	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	5	30	4	30	9	30
Аналітичне есе	1	10	1	10	2	10
Презентація результатів індивідуальної роботи	1	10	1	10	2	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50	2	50
Разом	x	100	x	100	x	100

Семестр II

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Разом за два модулі	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	3	30	3	30	6	30
Аналітичне есе	1	10	1	10	2	10
Презентація результатів індивідуальної роботи	1	10	1	10	2	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50	2	50
Разом	x	100	x	100	x	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з трьох рівнів завдань.

Перший рівень завдань складають тести. Тести призначені оцінити знання понятійно-категоріального змісту та тематичної проблематики навчальної дисципліни, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на практичних заняттях. Максимальна кількість балів за виконання першого рівня завдань 20 балів.

Другий рівень завдань складають відкриті запитання, які покликані з'ясувати розуміння основних принципів, функцій, форм та різновидів досліджуваних явищ та процесів. Максимальна кількість балів за виконання завдань другого рівня 15 балів.

Третій рівень завдань представлено питаннями (питаннями), які мають творчо-аналітичний характер та покликані з'ясувати вміння здобувачів вищої освіти обґрунтовувати та аргументувати висновки з проблематики навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів за виконання завдань третього рівня 15 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів вищої освіти оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

- 1) оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:
  - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
  - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
  - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
  - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
  - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
  - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.
- 2) оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:
  - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
  - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
  - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
- 3) оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:
  - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
  - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
  - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

4) оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

5) оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

6) оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

7) оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1 Зміст навчальної дисципліни.

Семестр I.

МОДУЛЬ №1. СУТНІСТЬ ТА ВИТОКИ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ НОВІТНЬОЇ ПОЛІТОЛОГІЇ

ТЕМА 1. ПОЛІТИЧНА ТЕОРІЯ ЯК СКЛАДОВА ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ.

Метатеорії та їхній вплив на утворення політичної науки. Стадії розвитку політичної теорії. Географічний контекст розвитку політичної теорії.

Теорія, методи, методологічні підходи, парадигми. Рівні теоретичного аналізу. Нормативні теорії. Політична теорія і політичне мислення.

Політичні причини занепаду і нового піднесення нормативних теорій політики. Емпірико-аналітичні теорії.

ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ ТА ТИПОЛОГІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СТИЛІВ У ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ.

Гальський стиль. Конструювання політичної теорії на матеріалі лінгвістики та мистецтвознавства. Постмодерна філософія. Р. Барт та Ж. Дерріда як фундатори стилю.

Тевтонський стиль. Поширення в країнах Східної Європи та в Німеччині. Вплив прихильників та трансформаторів марксистської традиції. Прихильність до створення нормативних теорій макрорівня.

Англосаксонський стиль. Поширення в англомовних країнах. Плюралізм теоретичних позицій. Домінування загальної прагматичної орієнтації.

ТЕМА 3. СИСТЕМНИЙ ПІДХІД В ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.

Сутність системного підходу до політичних досліджень та історія його виникнення і розвитку. Метафізичне та діалектичне коріння (Лао-цзи, Аристотель, Г. Гегель, Г. Спенсер).

Виникнення методології системного підходу як спроби диференціації закономірностей (Л. фон Берталанфі, Р. Акофф, Ф. Емері, Е. Юдін, М. Каган, В. Афанасьєв та ін.).

Стадії здійснення системного підходу щодо дослідження політичних явищ і діяльності (структурний аналіз та функціональний аналіз).

Сфери застосування системного підходу у політичних дослідженнях.

ТЕМА 4. ІНСТИТУЦІЙНИЙ ПІДХІД У ДОСЛІДЖЕННЯХ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ.

Особливості дослідження «політичного» у концепції К. Шмітта. Граничні відмінності як основа побудови понять. Розрізнення друга і ворога – суть «політичного». Критика лібералізму. Поняття «суверен». Монополія останнього рішення.

Інституціоналізм М. Оріу та його праця «Теорія інституту і її основи. Нариси соціального віталізму». Типологія інститутів. Співіснування економічної та політичної влади. Механізм створення правових норм.

Теорія елітарної демократії Й. Шумпетера. Підрив капіталізмом власної соціальної структури. Трансформація капіталізму в соціалізм у розвинутих капіталістичних умовах.

К. Мангейм та його праця «Ідеологія та утопія». Типологія утопій. Криза лібералізму та демократії. Перехід до планового суспільства. Інтелектуальна еліта як рушій оновлення суспільства.

ТЕМА 5. БІХЕВІОРИСТСЬКИЙ ПІДХІД ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.

Походження біхевіоризму (концепції научіння) як загального методу для дослідження поведінки систем типу «black box». Праці І. Павлова, Д. Уотсона, Б. Скіннера та ін. дослідників.

Досвід використання положень біхевіоризму в соціальному управлінні та політичному керівництві. Галузі застосування біхевіористської методології у дослідженні політичних процесів.

Галузі застосування біхевіористської методології у дослідженні політичних процесів.

Напрями дослідження електоральної поведінки («мікро-мікро», «макро-макро», «мікро-макро», «макро-мікро»).

МОДУЛЬ №2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ «ПОЛІТИЧНОГО ПРОСТОРУ»

ТЕМА 6. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛІСТСЬКОГО ПІДХОДУ.

Функціоналістський підхід як узагальнення Т. Парсонсом та Р. Мертоном попередніх набутоків «розуміючої соціології» та культурології.

Структурно-функціональний аналіз суспільства та суспільних явищ як основа для загального аналізу системи суспільства.

Специфіка інструментарію дослідження, що впливає з методології функціоналізму.

Сфери застосування методології функціоналізму. Структурно-функціональний підхід у теорії та практиці адміністративного менеджменту та дослідженні управлінських явищ і процесів.

ТЕМА 7. НЕОМАРКСИЗМ ТА ПОСТМАРКСИЗМ У НОВІТНІЙ ПОЛІТОЛОГІЇ.

Неомарксистські концепції розвитку суспільства. Ревізія ортодоксального марксизму (А. Грамші, Д. Лукач). Критика детермінізму. Гегемонія як культурне лідерство правлячого класу. «Уречевлення» та класова свідомість.

Критична теорія Франкфуртської школи. «Негативна діалектика» Т. Адорно як методологічний підхід у політичній науці.

Специфіка трактування поняття «постмарксизм». Відмова від наративів ортодоксального марксизму та неомарксизму. Критика ідеології. Критика ідеї консенсусу. «Гегемонія та соціалістична стратегія» (Е. Лакло, Ш. Муфф).

ТЕМА 8. ПІДХІД РАЦІОНАЛЬНОГО ВИБОРУ.

Спроба перетворити політичну науку на точну дисципліну. Коріння підходу в Античності та Просвітництві. Спорідненість із утилітаризмом.

Соціальні ситуації як дії індивідів. Раціональний вибір акторів як основа політичної дії. Врахування преференцій індивіда.

Критика підходу раціонального вибору за недостатність демократичних імплікацій. Повернення до розуміння акторів як творців свого «оточення». Мікротеоретичні засади поведінки. Спроба методичного поліпшення біхевіористських підходів. Спроба подолати фрагментацію суспільних наук.

ТЕМА 9. КОГНІТИВІСТСЬКА МЕТОДОЛОГІЯ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ У ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.

Джерела виникнення когнітивістського підходу до вивчення соціально-гуманітарних проблем.

Типології соціальної поведінки залежно від ставлення до себе й світу та методики, пов'язані з їх використанням (Дж. Роттер та ін.). Теорія соціального навчання (научіння).

Розвиток ідей когнітивізму П. Бурдьє. Впровадження понять «соціальний простір», «культурний капітал» у когнітивістську методологію.

Галузі застосування когнітивістського підходу.

Семестр II.

МОДУЛЬ №1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ПОЛІТОЛОГІЇ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ ТА ПРОТИРІЧ

ТЕМА 1. ФРЕЙДИСТСЬКА І НЕОФРЕЙДИСТСЬКА МЕТОДОЛОГІЯ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ У ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.

Виникнення фрейдистської методології як спроби винайдення глибинних мотивів індивідуальної та соціальної дії (діяльності).

Базові гіпотези психоаналізу та їх опрацювання З. Фрейдом, К. Г. Юнгом, А. Адлером, К. Хорні, Г. Салліваном, Е. Фроммом та ін.

Юнгіанство та формування концепції колективного неусвідомленого. Методологія дослідження колективного неусвідомленого.

Галузі застосування психоаналітичної методології у політичних дослідженнях. Вивчення мотивації індивідуальної та соціальної діяльності; здійснення психологічної та соціокультурної типізації, вивчення рівнів компетентності у різних відгалуженнях соціальної практики.

ТЕМА 2. ПОРІВНЯЛЬНИЙ МЕТОД ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ.

Політична свобода у концепції Х. Арендт. Дослідження витоків тоталітаризму та становлення тоталітарних суспільств. Атомізоване суспільство, яке складається з «мас». Тоталітарне суспільство як екстремальний вид масового суспільства. Типологія терору.

Теорія політичної комунікації Ю. Хабермаса. Аналіз кризи легітимності політичної влади. Три системи знання: аналітичне, гуманістичне, критичне. Цілерациональна та комунікативна дія. Подолання соціальних бар'єрів за допомогою терапевтичної критики. Рациональне суспільство як кінцева точка еволюції.

Компаративний аналіз Д. Аптера. Особливості компаративістики. «Девелопменталізм» як напрямок компаративістики. Два альтернативні підходи у рамках девелопменталізму: теорія модернізації та теорія зумовленості.

ТЕМА 3. КОНФЛІКТОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД.

Загальна теорія конфліктів. Карл Маркс як родоначальник конфліктологічного підходу.

Теорія конфліктів у ХХ ст. «Функція соціального конфлікту» Л. Козера. Соціологія конфлікту Г. Зімеля. Особливості концепції конфліктів Р. Дарендорфа. Конфлікт у концепції К. Боулдінга.

Соціальний конфлікт. Внутріполітичний конфлікт. Особливості вивчення конфліктогенезу. Специфіка розвитку та вирішення міжгрупових конфліктів.

МОДУЛЬ №2. СТРУКТУРАЛІЗМ ТА ПОСТСТРУКТУРАЛІЗМ У ПАРАДИГМІ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ

ТЕМА 4. СТРУКТУРАЛІЗМ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПОЛІТОЛОГІЇ.

Поняття «структура». Коріння підходу у структурній лінгвістиці. Структури та знакові системи у політології. Особливості застосування структуралістського підходу у Ф. де Соссюра, Р. Якобсона, К. Леві-Строса, Р. Барта, Ж. Лакана, М. Фуко.

Особливості французького структуралізму. Політологічний аспект структурної антропології. Структури у психоаналізі. Семіологічний проект та політична наука.

Критика структуралізму. Подолання структуралізму. Генеративізм у теорії Н. Хомського. «Відхід» від структуралізму у концепції «деконструкції» Ж. Дерріди.

ТЕМА 5. ПОСТСТРУКТУРАЛІЗМ ТА ПОСТМОДЕРНІЗМ В СУЧАСНІЙ ПОЛІТОЛОГІЇ.

Дискусія між модернізмом та постмодернізмом. Ліберальний плюралізм як соціальна парадигма постмодернізму.

Постструктуралізм М. Фуко. «Археологія знання» як особлива дисципліна, котра виявляє історично змінні системи розумових передумов пізнання та культури. «Генеалогія влади» та соціальні інститути. Концепція «влади-знання».

Концепція «символічного обміну» Ж. Бодріяра. Симулякри та «культура смерті». Неомарксистський постмодернізм Ф. Джеймсона. Концепція «Суспільства вистави» Г. Дебора. Морально-духовний вимір постмодерної ситуації та постмодерного світосприйняття.

Концепція «деконструктивізму» Ж. Дерріди. Змова проти Логосу. Концепція «шизоаналізу» Ж. Делеза та Ф. Гваттарі. Праця «Капіталізм та шизофренія». «Державна філософія» та «машини бажання».

ТЕМА 6. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ У ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ.

Політична наука на початку ХХ ст. Міждисциплінарність як ключова риса сучасних політологічних студій.

Особливості застосування нормативних політичних теорій та фундаментальних методологічних підходів політичної науки на сучасному етапі.

Пост-постмодернізм та специфіка зміни парадигм у політології. Футурологічний аспект політології. Зміна інтелектуальних стилів.

Потреби політичної науки у ХХІ ст. Постійне оновлення як фундаментальна риса. Повернення до фундаментальних методологічних підходів. Ревізія критичної теорії суспільства.

5.1 Content of the academic discipline.

Semester I.

MODULE №1. THE ESSENCE AND ORIGINS OF METHODOLOGICAL APPROACHES IN THE MODERN POLITICAL SCIENCE

TOPIC 1. POLITICAL THEORY AS A COMPONENT OF POLITICAL SCIENCE.

Metatheories and their influence on the formation of Political Science. Stages of development of political theory. The geographical context of the development of political theory.

Theory, methods, methodological approaches, paradigms. Levels of theoretical analysis. Normative theories. Political theory and political thinking.

Political reasons for the decline and new rise of normative theories of politics. Empirical and analytical theories.

TOPIC 2. THE CONCEPT AND TYPOLOGY OF INTELLECTUAL STYLES IN POLITICAL SCIENCE.

Gallic style. Constructing a political theory on the material of linguistics and art history. Postmodern philosophy. R. Barthes and J. Derrida as founders of style.

Teutonic style. Distribution in the countries of Eastern Europe and in Germany. Influence of adherents and transformers of the Marxist tradition. Commitment to the creation of macro-level normative theories.

Anglo-Saxon style. Distribution in English-speaking countries. Pluralism of theoretical positions. Dominance of general pragmatic orientation.

TOPIC 3. SYSTEM APPROACH IN POLITICAL RESEARCH.

The essence of the system approach in political research and the history of its emergence and development. Metaphysical and dialectical roots (Laozi, Aristotle, G. Hegel, H. Spencer).

The emergence of the methodology of the system approach as an attempt to differentiate regularities.

Stages of implementation of a system approach to the study of political phenomena and activities (structural analysis and functional analysis).

Areas of application of the system approach in political researches.

TOPIC 4. INSTITUTIONAL APPROACH IN POLITICAL SCIENCE RESEARCHES.

Peculiarities of the study of "political" in C. Schmitt's concept. Boundary differences as a basis for constructing concepts. The distinction between friend and enemy as the essence of the "political". Criticism of liberalism. The concept of "sovereign". Monopoly of last resort.

Institutionalism of M. Hauriou and his work "Theory of the institution and its foundations. Essays on social vitalism". Typology of institutes. Coexistence of economic and political power. Mechanism of creation of legal norms.

J. Schumpeter's theory of elite democracy. Capitalism's undermining of its own social structure. The transformation of capitalism into socialism in advanced capitalist conditions.

K. Mannheim and his work "Ideology and Utopia". Typology of utopias. The crisis of liberalism and democracy. Transition to a planned society. The intellectual elite as a driver of social renewal.

TOPIC 5. APPROACH OF BEHAVIOURISM AND ITS APPLICATION IN POLITICAL RESEARCH

The origin of behaviorism (the concept of learning) as a general method for studying the behavior. Works by I. Pavlov, D. Watson, B. Skinner and other researchers

Experience of using the provisions of behaviourism in social management and political leadership. Fields of application of behaviorist methodology in the study of political processes.
 Fields of application of behaviourist methodology in the study of political processes.
 Research directions of electoral behaviour ("micro-micro", "macro-macro", "micro-macro", "macro-micro").

MODULE №2. METHODOLOGICAL APPROACHES IN THE STUDY OF "POLITICAL SPACE"

TOPIC 6. FEATURES OF THE FUNCTIONALIST APPROACH.

Functionalist approach as a generalization by T. Parsons and R. Merton of the previous achievements of "understanding sociology" and cultural studies.

Structural-functional analysis of society and social phenomena as a basis for general analysis of the social system.

The specificity of the research toolkit arising from the methodology of functionalism.

Areas of application of the functionalism methodology. A structural-functional approach in the theory and practice of administrative management and the study of managerial phenomena and processes.

TOPIC 7. NEOMARXISM AND POSTMARXISM IN THE LATEST POLITICAL SCIENCE.

Neo-Marxist concepts of social development. Revision of the orthodox Marxism (A. Gramsci, G. Lukacs). Criticism of determinism. Hegemony as the cultural leadership of the ruling class. "Reification" and class consciousness.

Critical theory of the Frankfurt School. "Negative dialectics" by T. Adorno as a methodological approach in Political Science.

The specificity of the interpretation of the concept of "post-Marxism". A rejection of the narratives of orthodox Marxism and neo-Marxism. Criticism of ideology. Criticism of the idea of consensus. "Hegemony and socialist strategy" (E. Laclau, C. Mouffe).

TOPIC 8. RATIONAL CHOICE APPROACH.

An attempt to turn Political Science into natural discipline. The roots of the approach in Antiquity and the Enlightenment. Affinity with utilitarianism.

Social situations as actions of individuals. Rational choice of actors as the basis of political action. Consideration of individual preferences.

Criticism of the rational choice approach for insufficient democratic implications. A return to the understanding of actors as creators of their "environment". Microtheoretical principles of behaviour. An attempt to methodically improve behaviourist approaches. An attempt to overcome the fragmentation of social sciences.

TOPIC 9. COGNITIVISTIC METHODOLOGY AND ITS APPLICATION IN POLITICAL RESEARCH.

Sources of the cognitivist approach to the study of social and humanitarian problems.

Typologies of social behaviour depending on the attitude towards oneself and the world and the methods associated with their use (J. Rotter and others). Theory of social learning.

Development of the ideas of cognitivism by P. Bourdieu. Introduction of the concepts of "social space", "cultural capital" into cognitive methodology.

Fields of application of the cognitivist approach.

Semester II.**МОДУЛЬ №1. METHODOLOGICAL APPROACHES OF POLITICAL SCIENCE IN THE STUDY OF POLITICAL CONFLICTS AND CONTRADICTIONS****TOPIC 1. FREUDIAN AND NEO-FREUDIST METHODOLOGY AND ITS APPLICATION IN POLITICAL RESEARCH.**

The emergence of Freudian methodology as an attempt to find the deep motives of individual and social action (activity).

Basic hypotheses of psychoanalysis and their development by Z. Freud, C. G. Jung, A. Adler, K. Horney, E. Fromm, and others.

Jungianism and the formation of the concept of the collective unconscious. Research methodology of the collective unconscious.

Areas of application of psychoanalytic methodology in political research. Study of the motivation of individual and social activity; implementation of psychological and sociocultural typification, study of levels of competence in various branches of social practice.

TOPIC 2. COMPARATIVE METHOD AND FEATURES OF ITS APPLICATION IN POLITICAL SCIENCE.

Political freedom in the concept of H. Arendt. Research on the origins of totalitarianism and the formation of totalitarian societies. An atomized society consisting of "masses". Totalitarian society as an extreme type of mass society. Typology of terror.

The theory of political communication by J. Habermas. Analysis of the crisis of legitimacy of political power. Three systems of knowledge: analytical, humanistic, critical. Purposeful and communicative action. Overcoming social barriers through therapeutic criticism. Rational society as the end point of evolution.

Comparative analysis by D. Apter. Peculiarities of comparativistics. "Developmentalism" as a direction of comparativistics. Two alternative approaches within developmentalism: the theory of modernization and the theory of conditionality.

TOPIC 3. CONFLICT THEORY APPROACH.

General theory of conflicts. Karl Marx as the founder of the conflict approach.

The theory of conflicts in the 20th century. "The functions of social conflict" by L. Coser. Sociology of conflict by G. Simmel. Features of R. Dahrendorf's concept of conflicts. Conflict in the concept of K. Boulding.

Social conflict. Internal political conflict. Peculiarities of studying conflict genesis. The specifics of the development and resolution of intergroup conflicts.

MODULE №2. STRUCTURALISM AND POSTSTRUCTURALISM IN THE PARADIGM OF MODERN POLITICAL SCIENCE**TOPIC 4. STRUCTURALISM AS METHODOLOGICAL APPROACH IN POLITICAL SCIENCE.**

The concept of "structure". The roots of the approach in structural linguistics. Structures and sign systems in Political Science. Features of the application of the structuralist approach in F. de Saussure, R. Jakobson, K. Lévi-Strauss, R. Barthes, J. Lacan, M. Foucault.

Peculiarities of French structuralism. Political Science aspect of structural anthropology. Structures in psychoanalysis. Semiology and Political Science.

Criticism of structuralism. Overcoming structuralism. Generativism in the theory of N. Chomsky. "Departure" from structuralism in J. Derrida's concept of "deconstruction".

TOPIC 5. POSTSTRUCTURALISM AND POSTMODERNISM IN MODERN POLITICAL SCIENCE.

The debate between modernism and postmodernism. Liberal pluralism as a social paradigm of postmodernism.

Poststructuralism of M. Foucault. "Archaeology of knowledge" as a special discipline that reveals historically changing systems of mental prerequisites for knowledge and culture. "Genealogy of power" and social institutions. The concept of "power-knowledge".

The concept of "symbolic exchange" by J. Baudrillard. Simulacra and the "culture of death". F. Jameson's neo-Marxist postmodernism. The concept of "Performance Society" by G. Debord. The moral and spiritual dimension of the postmodern situation and postmodern worldview.

The concept of "deconstructivism" by J. Derrida. Conspiracy against Logos. The concept of "schizoanalysis" by G. Deleuze and F. Guattari. Work "Capitalism and Schizophrenia". "State philosophy" and "desire machines".

TOPIC 6. TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF METHODOLOGICAL APPROACHES IN POLITICAL SCIENCE.

Political Science at the beginning of the 20th century. Interdisciplinarity as a key feature of modern Political Science studies.

Peculiarities of the application of normative political theories and fundamental methodological approaches of Political Science at the current stage.

Post-postmodernism and the specificity of the change of paradigms in Political Science. Futurological aspect of Political Science. Changing intellectual styles.

The needs of Political Science in the 21st century. Constant updating as a fundamental feature. Return to fundamental methodological approaches. Revision of the critical theory of society.

5.2 Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1. Сутність та витоки методологічних підходів новітньої політології						
Тема 1. Політична теорія як складова політичної науки.	8	2	-	-	-	6
Тема 2. Поняття та типологія інтелектуальних стилів у політичній науці.	10	2	2	-	-	6
Тема 3. Системний підхід в політичних дослідженнях.	10	2	2	-	-	6
Тема 4. Інституційний підхід у дослідженнях політичної науки.	10	2	2	-	-	6
Тема 5. Біхевіористський підхід та його застосування в політичних дослідженнях.	10	2	2	-	-	6
Модульна контрольна робота	1	1	-	-	-	-
Разом за модуль	49	11	8	-	-	30
Модуль 2. Методологічні підходи до вивчення «політичного простору»						
Тема 6. Особливості функціоналістського підходу.	10	2	2	-	-	6
Тема 7. Неомарксизм та постмарксизм в новітній політології.	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Підхід раціонального вибору.	10	2	2	-	-	6
Тема 9. Когнітивістська методологія та її застосування у політологічних дослідженнях.	10	2	2	-	-	6
Модульна контрольна робота	1	1	-	-	-	-
Разом за модуль	41	9	8	-	-	24
Разом за семестр	90	20	16	-	-	54

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Модуль 1. Методологічні підходи політології при дослідженні політичних конфліктів та протиріч						
Тема 1. Фрейдистська і неофрейдистська методології та її застосування в політичних дослідженнях	18	4	2	-	-	12
Тема 2. Порівняльний метод та особливості його застосування в політичній науці.	21	5	4	-	-	12
Тема 3. Конфліктологічний підхід.	20	4	4	-	-	12
Модульна контрольна робота	1	1	-	-	-	-
Разом за модуль	60	14	10	-	-	36
Модуль 2. Структуралізм та постструктуралізм в парадигмі сучасної політичної науки.						
Тема 4. Структуралізм як методологічний підхід у політології	20	4	4	-	-	12
Тема 5. Постструктуралізм та постмодернізм в сучасній політології.	21	5	4	-	-	12
Тема 6. Тенденції розвитку методологічних підходів у політичній науці.	18	4	2	-	-	12
Модульна контрольна робота	1	1	-	-	-	-
Разом за модуль	60	14	10	-	-	36
Разом за семестр	120	28	20	-	-	72

5.3 Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1-й семестр			
1.	Тема 1. Політична теорія як складова політичної науки.	-	-
2.	Тема 2. Поняття та типологія інтелектуальних стилів у політичній науці.	2	-
3.	Тема 3. Системний підхід в політичних дослідженнях.	2	
4.	Тема 4. Інституційний підхід у дослідженнях політичної науки.	2	-
5.	Тема 5. Біхевіористський підхід та його застосування в політичних дослідженнях.	2	-
6.	Тема 6. Особливості функціоналістського підходу.	2	-
7.	Тема 7. Неомарксизм та постмарксизм в новітній політології.	2	
8.	Тема 8. Підхід раціонального вибору.	2	-
9.	Тема 9. Когнітивістська методологія та її застосування у політологічних дослідженнях.	2	-
Разом		16	-
2-й семестр			
1.	Тема 1. Фрейдистська і неофрейдистська методології та її застосування в політичних дослідженнях	2	-
2.	Тема 2. Порівняльний метод та особливості його застосування в політичній науці.	4	2
3.	Тема 3. Конфліктологічний підхід.	4	2
4.	Тема 4. Структуралізм як методологічний підхід у політології	4	2
5.	Тема 5. Постструктуралізм та постмодернізм в сучасній політології.	4	2
6.	Тема 6. Тенденції розвитку методологічних підходів у політичній науці.	2	-
Разом		20	8

5.4 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1-й семестр			
1.	Тема 1. Політична теорія як складова політичної науки.	6	-
2.	Тема 2. Поняття та типологія інтелектуальних стилів у політичній науці.	6	-
3.	Тема 3. Системний підхід в політичних дослідженнях.	6	-
4.	Тема 4. Інституційний підхід у дослідженнях політичної науки.	6	-
5.	Тема 5. Біхевіористський підхід та його застосування в політичних дослідженнях.	6	-
6.	Тема 6. Особливості функціоналістського підходу.	6	-
7.	Тема 7. Неомарксизм та постмарксизм в новітній політології.	6	-
8.	Тема 8. Підхід раціонального вибору.	6	-
9.	Тема 9. Когнітивістська методологія та її застосування у політологічних дослідженнях.	6	-
Разом		54	-
2-й семестр			
1.	Тема 1. Фрейдистська і неофрейдистська методології та її застосування в політичних дослідженнях	12	31
2.	Тема 2. Порівняльний метод та особливості його застосування в політичній науці.	12	31
3.	Тема 3. Конфліктологічний підхід.	12	31
4.	Тема 4. Структуралізм як методологічний підхід у політології	12	31
5.	Тема 5. Постструктуралізм та постмодернізм в сучасній політології.	12	31
6.	Тема 6. Тенденції розвитку методологічних підходів у політичній науці.	12	31
Разом		72	186

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Громадська думка: теоретичні та методологічні проблеми дослідження / За ред. В.Л.Оссовського. К.: СтилоС, 2001. 168 с.
2. Дослідження державних політик: методологія, процедури та європейські практики : монографія / авт. кол. : [Л. В. Гонюкова, В. М. Козаков, В. А. Ребкало та ін.] ; за заг. ред. Л. В. Гонюкової, В. М. Козакова. Київ : НАДУ, 2018. 400 с. // <http://academy.gov.ua/social/pages/dop/2/files/b710d940-b89c-4a73-9c68-ba033e1bd602.pdf>
3. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
4. Ковальчук В.В., Моїсеєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. 5-е вид. Київ: Видавничий дім “Професіонал”, 2008. 240 с.
5. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень [Електронний ресурс] : курс лекцій / О. В. Кустовська. – Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с. Режим доступу : http://www.library.tane.edu.ua/files/EVD/kl_mspnd.pdf.
6. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад’юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с. // https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_on_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf
7. Політична наука: Методи досліджень : підручник. Рек. МОН. / За ред. О. А. Габрієляна. Київ : ВЦ “Академія”, 2012. 320 с. Серія “Альма-матер.
8. Політологічний енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, Укр. Асоціація політологів. [Упоряд. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка]. 2-е вид., доп. і перероб. Київ : Генеза, 2004. 736 с.
9. Політологія: Підручник / За ред. М.М. Вегеша. К.: Знання, 2008. 556 с. (Вища освіта ХХІ століття). // <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31880>
10. Прикладна політологія : навч. посіб. Рек. МОН. / За ред. В. П. Горбатенка. Київ: ВЦ “Академія”, 2008. 472 с. Альма-матер.
11. Beck, N. Political methodology: a welcoming discipline. *Journal of the American Statistical Association*, 95. P. 651–4. 2000.
12. Bevir M, Rhodes R. Routledge handbook of interpretative Political Science. Routledge, London, New York. 2016.
13. Vox-Steffensmeier J.M., Brady H.E., Collier D. The Oxford handbook of political methodology. Oxford University Press, New York, 2010.
14. Schram SF, Caterino B. Making Political Science Matter. Debating Knowledge, Research, and Method. New York University Press, New York and London, 2006.

Допоміжна література

1. Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. Олександр Погорілий. К: Основи, 1998. 534 с. // <http://litopys.org.ua/weber/wbs.htm>
2. Ковальова О. О. Нефункціоналізм проти традиційних підходів в теоріях європейської інтеграції / О. О. Ковальова // Грани. 2003. № 1(27). С. 114–117.
3. Мацієвський Ю. Між функціоналізмом та нормативізмом: академічна політологія в Україні на початку ХХІ ст. / Ю. Мацієвський // Людина і політика. 2004. № 5.

4. Методологічні засади модернізації філософської та політологічної освіти і науки України : монографія / С. В. Руденко, В. Ю. Вілков, Н. В. Ярмоліцька, Я. А. Соболевський ; за наук. ред. акад. А. Є. Конверського, д-ра філос. наук С. В. Руденка. К. : ВПЦ "Київський університет", 2017. 175 с. // <http://philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/%D0%A0%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
5. Теорія і практика політичного аналізу: Навч. посіб. / Авт. кол.: О. Л. Валевський, Ю. Г. Кальниш, В. А. Ребкала та ін; За заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. К.: Міленіум, 2003. 226 с.
6. Фройд, Зігмунд. Вступ до психоаналізу /Пер. з нім. П.Таращук. К: Основи, 1998. 709 с.
7. Фромм, Еріх. Мати чи бути? : пер. з англ. / Еріх Фромм. К.: Укр. письменник, 2010. 222 с.
8. Шарапов О. Д. Системний аналіз: навч.-метод, посібник [для сам. вивч. дисциплін] / О. Д. Шарапов, В. Д. Дербенцев, Д. Є. Семьонов. К. : КНЕУ, 2003. 154 с.
9. Burke P. and Stets, J. Identity Theory, Oxford University Press, New York, 2009.
10. Charmaz K. Developing Grounded Theory, 2nd edn, SAGE, Thousand Oaks, CA, 2014
11. Clarke, A. Situational Analysis, SAGE, Thousand Oaks, CA, 2005.
12. Crawford S, Ostrom E. A grammar of institutions. The American Political Science Review. 1995;89(3), p. 582–600.
13. Belsey C. Poststructuralism: A Very Short Introduction. Oxford Academic Books, 2022.
14. Peters, B. G. Institutional theory: problems and prospects. Political science series Number 69. Institute for Advanced Studies, Vienna, Austria. 2000.
15. Critical Theory to Structuralism: Philosophy, Politics, and the Human Sciences. Vol. 5 of Alan D. Schrift (ed.), The History of Continental Philosophy (8 vols.), University of Chicago Press, 2010. 343 p.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)